

Toets flora en fauna

Vlierdenseweg 106 te Deurne

Datum : 19 februari 2015
Projectnummer : 15-0039
Opdrachtgever : Pouderoyen BV
Postbus 156
6500 AD Nijmegen

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In verband met de voorgenomen ontwikkeling op de locatie Vlierdenseweg 106 te Deurne is het noodzakelijk een toetsing aan de Flora- en faunawet uit te voeren. De voorgenomen ontwikkeling betreft de splitsing van de boerderij en sloop van enkele bijgebouwen. Ten behoeve van de planologische procedure is het nodig te onderzoeken of er beschermde planten en/of dieren op de locatie aanwezig zijn en op welke wijze de ontwikkeling hierop effect heeft.

1.2 Doel

Doel van het onderliggende onderzoek is te bepalen of de wijzigingen binnen het plangebied mogelijk leiden tot overtreding van de Flora- en faunawet.

Het in deze rapportage beschreven onderzoek heeft tot doel het vaststellen van de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten die zijn opgenomen in de tabellen van beschermde flora en fauna in het kader van de Flora- en faunawet. Op basis van dit onderzoek kan worden vastgesteld welke maatregelen getroffen en vervolgstappen genomen dienen te worden om te voorkomen dat in strijd met de Flora- en faunawet wordt gehandeld.

2 Wettelijk kader

In Nederland is de bescherming van natuurwaarden in twee wetten geregeld. Soortbescherming is geregeld in de Flora- en faunawet. Gebiedsbescherming is vastgelegd in de Natuurbeschermingswet 1998 en in het beleid voor de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Deze toets flora en fauna is gericht op soortbescherming. Vanwege de ligging van het plangebied en de lokale aard van de voorgenomen plannen is gebiedsbescherming niet van toepassing. De Natuurbeschermingswet en het beleid voor de EHS worden daarom buiten beschouwing gelaten.

2.1 Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet beschermt soorten, niet individuele planten of dieren, om te voorkomen dat het voortbestaan van de soort in gevaar komt. Doelstelling van de Flora- en faunawet is de bescherming en het behoud van in het wild levende plant- en diersoorten. Het uitgangspunt van de wet is het 'Nee, tenzij' principe. Dit betekent dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan.

In de Flora- en faunawet geldt een verbod op activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten. De bescherming van soorten is geregeld middels een aantal verbodsbepalingen. In dit geval zijn vooral artikel 8 tot en met 12 van belang.

Artikel 8: Het is verboden beschermde planten te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9: Het is verboden beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10: Het is verboden beschermde dieren opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11: Het is verboden nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde dieren te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12: Het is verboden eieren van beschermde dieren te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

De Flora- en faunawet beschermt alle inheemse zoogdieren (op de huismuis, de bruine rat en de zwarte rat na), vogels, reptielen en amfibieën. Bij de vissen, ongewervelde dieren en planten zijn alleen die soorten beschermd die als zodanig in de wet zijn aangewezen. Alle beschermde soorten, met uitzondering van de vogels, staan in de tabellen 1, 2 en 3 van de Flora- en faunawet.

Tabel 1: Algemene soorten

Dit betreft soorten waarvoor in het geval van bestendig beheer en onderhoud, bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen een algehele vrijstelling geldt van de verbodsbepalingen artikel 8 tot en met 12 van de Flora- en faunawet.

Tabel 2: Overige soorten

Dit betreft zeldzame en veelal bedreigde soorten. Voor deze soorten wordt in het geval van bestendig beheer en onderhoud, bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling verleend voor de verbodsbepalingen artikel 8 tot en met 12 van de Flora- en faunawet, mits de activiteiten uitgevoerd worden op basis van een door de minister van Economische Zaken (EZ) goedgekeurde gedragscode. Wanneer geen gedragscode wordt gevolgd, is bij werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen een ontheffing nodig.

Tabel 3: Strikt beschermde soorten

Onder deze tabel vallen onder andere de soorten die beschermd zijn volgens de Europese Habitatrichtlijn. Voor activiteiten in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen geldt voor deze soorten geen vrijstelling, hiervoor moet dus een ontheffing aangevraagd worden.

Vogels en hun nesten mogen tijdens het broeden niet worden verstoord. Daarnaast bestaat er een lijst van het ministerie van EZ waarop de vogels zijn opgenomen waarvan het nest jaarrond beschermd is.

Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook niet beschermde soorten, kent de Flora- en faunawet een zorgplicht. Deze zorgplicht (artikel 2 Flora- en faunawet) houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren, niet mogen worden uitgevoerd. De zorgplicht is altijd van toepassing, ongeacht vrijstelling of ontheffing.

3 Plangebied en voorgenomen ontwikkeling

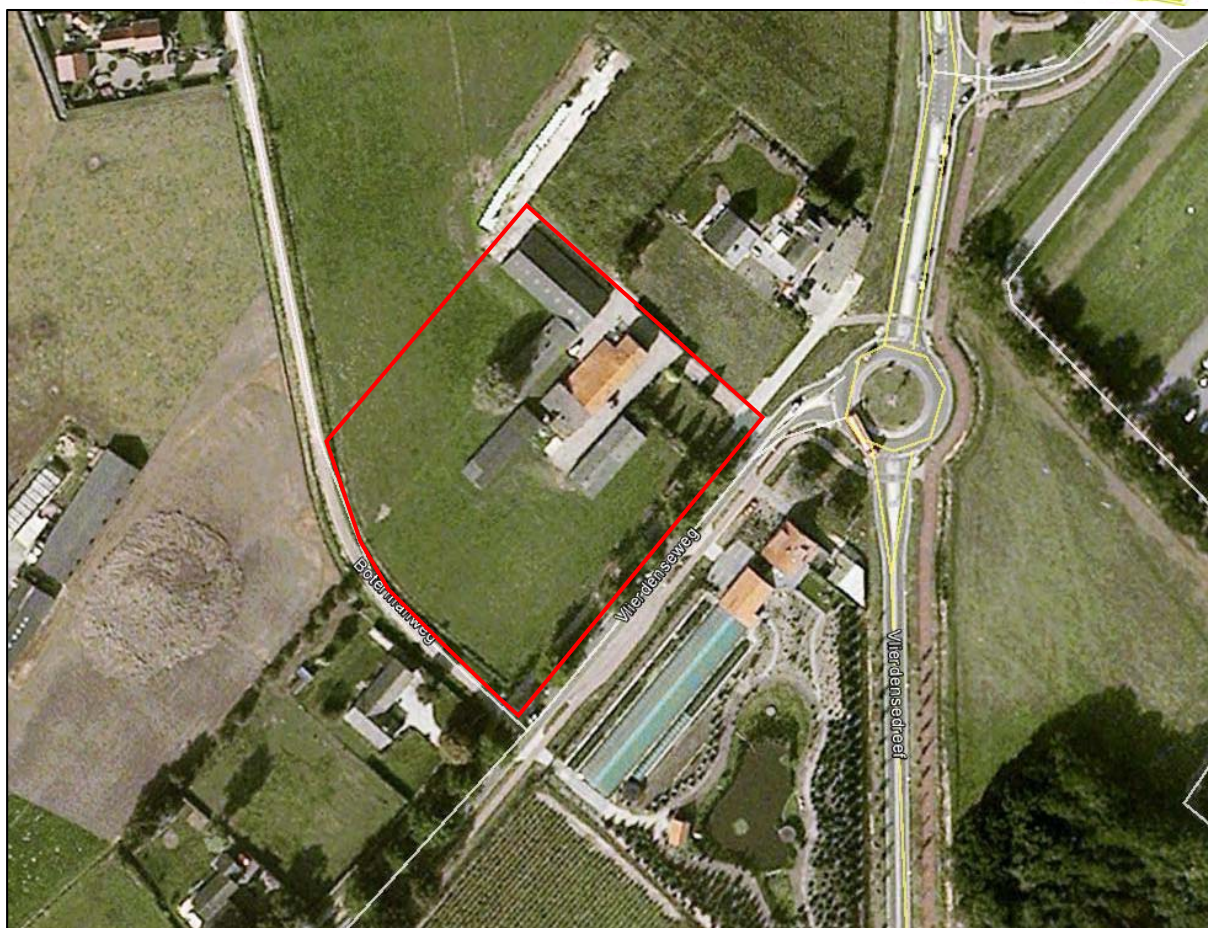
Het plangebied bestaat uit gebouwen, verharding, een siertuin en enkele percelen weiland en akker. In het plangebied staan een boerderij bestaande uit een woon- en schuurgedeelte, een open loods, drie stallen (twee varkensstallen en een koeienstal) en een keet voor tijdelijke bewoning. Het erf rond deze gebouwen is verhard middels klinkerverharding. De weilanden worden gebruikt als paardenwei. De akker lag ten tijde van het veldbezoek braak. In de siertuin staan enkele bomen en struiken en is een gazon aanwezig. Het plangebied ligt op de rand van de bebouwde kom van Deurne.

In figuur 1 is de ligging van het plangebied weergegeven. In figuur 2 is de huidige situatie te zien en figuur 3 geeft de huidige bebouwing weer. Op pagina 5 en 6 staan enkele foto's van het plangebied.

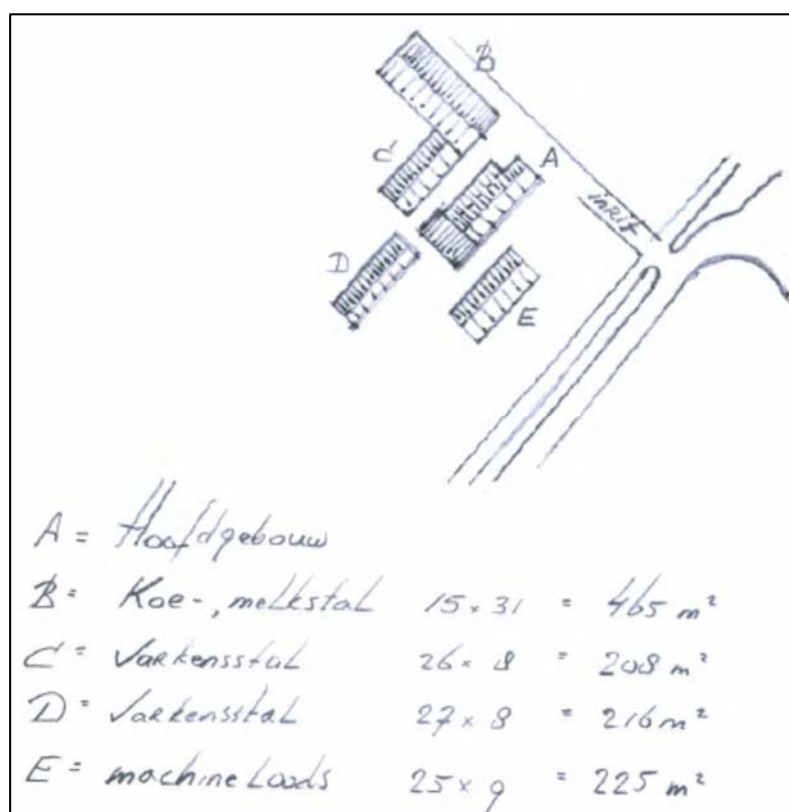
De voorgenomen ontwikkeling bestaat uit het splitsen van de boerderij in twee woningen en het slopen van enkele bijgebouwen. De huidige koeienstal (B in figuur 3) blijft behouden. Het is nog onduidelijk of de varkensstal (D in figuur 3) wordt gesloopt. Na de sloop van de bijgebouwen zal het plangebied worden heringericht. De beoogde nieuwe inrichting is weergegeven in figuur 4.

Figuur 1. Ligging plangebied (rode cirkel) (bron: Google Earth)

Figuur 2. Plangebied (rood omlijnd) (bron: Google Earth)

Figuur 3. Bebouwing in het plangebied (bron: Pouderoyen BV)

Foto 1. Boerderij, woongedeelte

Foto 2. Boerderij, schuurgedeelte

Foto 3. Koeienstal (B) en varkensstal (C)

Foto 4. Varkensstal (D)

Foto 5. Siertuin

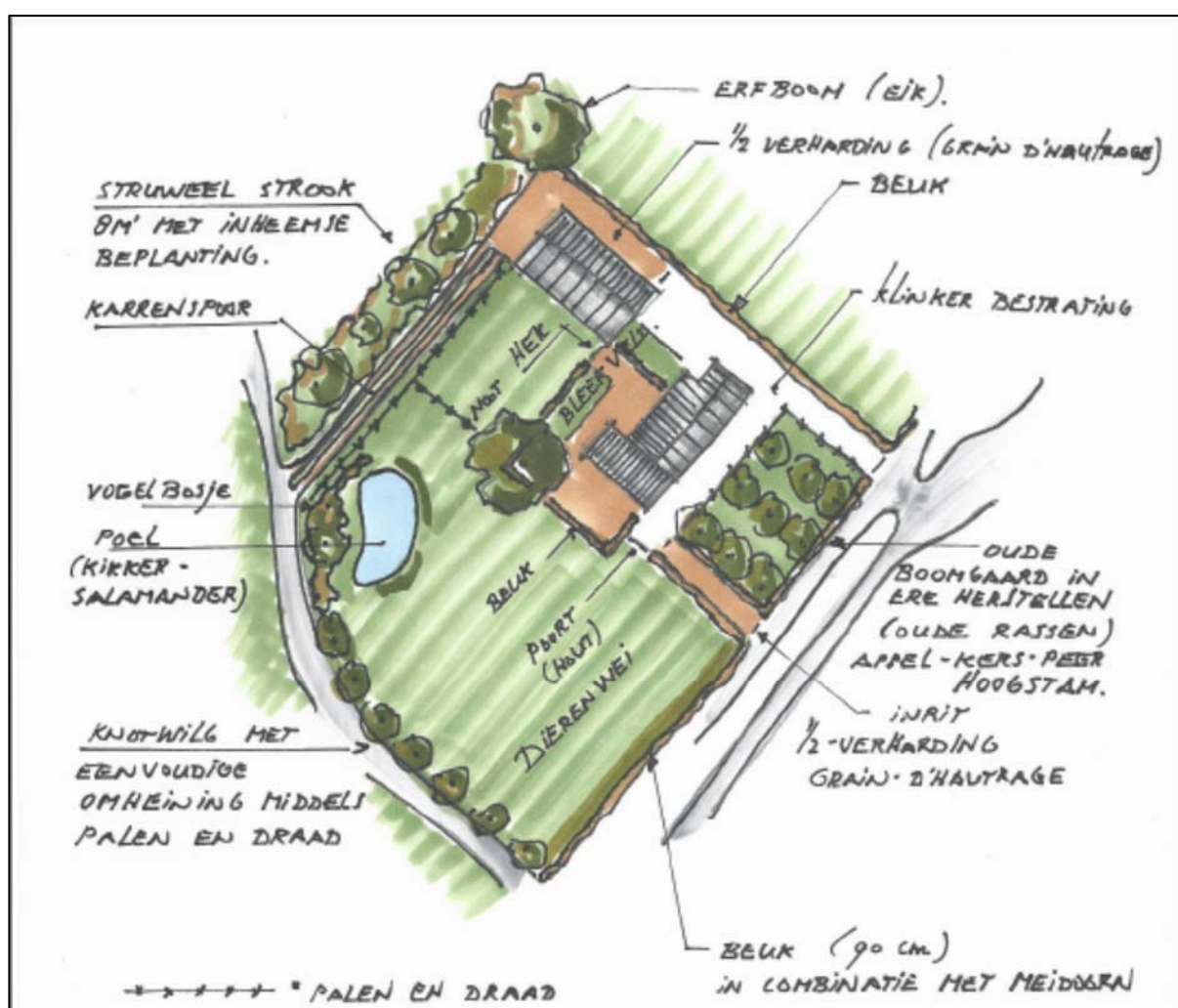
Foto 6. Gebouwen vanuit het zuiden

Foto 7. Weiland

Foto 8. Akker

Figuur 4. Beoogde nieuwe inrichting plangebied (bron: Pouderoyen BV)

4 Natuurwaarden

In het kader van deze toets flora en fauna heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden. Aan de hand van bekende verspreidingsgegevens uit onder andere verspreidingsatlassen en de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) is bepaald welke beschermde soorten in de omgeving van het plangebied voorkomen. Daarnaast heeft een veldbezoek plaatsgevonden. Tijdens het veldbezoek zijn alle op de locatie aanwezige biotopen opgenomen. De aanwezigheid van deze biotopen vormt de basis voor de mogelijkheid tot het voorkomen van beschermde soorten. Naast de biotopen zijn directe en indirecte aanwijzingen opgenomen die duiden op het voorkomen van beschermde soorten. De aanwezige biotopen zijn vergeleken met de habitateisen van beschermde plant- en diersoorten. Op basis van expert judgement is beoordeeld welke van deze soorten in het plangebied kunnen voorkomen.

Het veldbezoek heeft plaatsgevonden op 12 februari 2015 in de middag. De weersomstandigheden waren als volgt: helder, zonnig en circa 5 °C.

4.1 Flora

Uit het bronnenonderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied (tot een kilometer afstand) de beschermde plantensoorten brede orchis, jeneverbes en veldsalie (alle FFtabel 2) voorkomen. Tijdens het veldbezoek zijn alleen algemene plantensoorten en tuinplanten aangetroffen. In de weilanden en op de akker is gezien het gebruik en de kenmerken het voorkomen van beschermde plantensoorten redelijkerwijs uit te sluiten. In de siertuin zijn alleen tuinplanten te verwachten. Vanwege de kenmerken en het gebruik van het plangebied kan het voorkomen van beschermde plantensoorten redelijkerwijs worden uitgesloten.

4.2 Amfibieën

Volgens gegevens van RAVON, NDFF en de verspreidingskaarten in het boek 'De amfibieën en reptielen van Nederland' (Creemers et al., 2009) komen kleine watersalamander, gewone pad en bruine kikker (alle FFtabel 1) voor in de omgeving van het plangebied. Daarnaast komen op een afstand van een tot vijf kilometer van het plangebied de amfibiesoorten Alpenwatersalamander (FFtabel 2), rugstreeppad, heikikker, knoflookpad en poelkikker (alle FFtabel 3) voor.

Doordat in het plangebied oppervlaktewater ontbreekt, is er geen voortplantingshabitat aanwezig voor amfibieën. Hierdoor is het redelijkerwijs uit te sluiten dat de meer watergebonden soorten Alpenwatersalamander, kleine watersalamander en poelkikker in het plangebied voorkomen.

De heikikker is een cultuurvliesende soort die nauwelijks wordt aangetroffen in intensief gebruikt agrarisch landschap, rond infrastructuur en bebouwing. Het is gezien de ligging van het plangebied ten opzichte van geschikt leefgebied van de heikikker in de omgeving (natuur- en bosgebieden) en het tussenliggende landschap (wegen en agrarisch gebied) derhalve niet aannemelijk dat heikikker in het plangebied voorkomt. Het voorkomen van de heikikker in het plangebied is redelijkerwijs uitgesloten.

De knoflookpad komt voor in Heieind in Deurne. Het voorkomen van deze zeldzame soort binnen het plangebied is uitgesloten.

Het plangebied kan wel functioneren als landhabitat voor algemene soorten amfibieën uit FFtabel 1, zoals gewone pad. Deze soort kan landhabitat vinden in de siertuin en de weilanden.

De voorgenomen ontwikkeling kan negatief effect hebben op de mogelijk voorkomende beschermde soorten amfibieën van FFtabel 1. Voor de soorten van FFtabel 1 geldt een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Er hoeven zodoende voor de soorten amfibieën van

FFtabel 1 geen mitigerende maatregelen te worden getroffen. De beoogde nieuwe inrichting van het plangebied met een poel kan een positief effect hebben op amfibieën. Hierdoor ontstaat voortplantingshabitat waardoor het gebied aantrekkelijker wordt voor amfibieën.

4.3 Vogels

Algemeen voorkomende vogelsoorten kunnen broedgelegenheid vinden in de bomen en struiken in het plangebied. Voor deze soorten is het plangebied geschikt als foerageergebied. Tijdens het veldbezoek zijn enkele algemene vogelsoorten waargenomen, waaronder merel en koolmees. De voorgenomen ontwikkeling zal geen negatief effect hebben ten aanzien van broedgelegenheid en foerageergebied. Dit blijft in het plangebied en de directe omgeving in voldoende mate aanwezig. Gedurende het broedseizoen zijn vogels strikt beschermd. Wanneer bomen en struiken worden verwijderd/gesnoeid als vogels aan het broeden zijn, zal dit tot verstoring leiden. Door bomen en struiken buiten het broedseizoen te rooien/snoeien kunnen negatieve effecten op broedende vogels worden voorkomen. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot en met half juli. Tijdens het veldbezoek zijn geen huismussen waargenomen. Gezien de goede weersomstandigheden hadden huismussen te horen moeten zijn. Vanwege het ontbreken van waarnemingen kan redelijkerwijs worden uitgesloten dat huismussen in het plangebied nestplekken hebben.

Uit het bronnenonderzoek blijkt dat binnen een straal van een kilometer van het plangebied kerkuil en steenuil zijn waargenomen. In het plangebied zijn geen (sporen) van vaste rust- en verblijfplaatsen aangetroffen van vogels waarvan het nest jaarrond beschermd is. De weilanden en akker in het plangebied maken mogelijk deel uit van het foerageergebied van kerk- en/of steenuil. Ondanks de voorgenomen ontwikkeling blijft het plangebied geschikt als foerageergebied voor deze uilensoorten. In de beoogde nieuwe inrichting kan de dierenwei functioneren als foerageergebied voor kerk- en/of steenuil. Er treedt zodoende geen negatief effect op ten aanzien van mogelijk voorkomende kerk- en steenuil.

4.4 Zoogdieren

De onverharde delen binnen het plangebied kunnen functioneren als (onderdeel van het) leefgebied van algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren van FFtabel 1, zoals mol, konijn, egel en algemene muizensoorten. De voorgenomen ontwikkeling kan negatieve effecten tot gevolg hebben voor deze soorten. Voor de soorten van FFtabel 1 geldt een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Er hoeven zodoende voor deze soorten zoogdieren geen mitigerende maatregelen te worden getroffen.

Tijdens het veldbezoek zijn geen (sporen van) vaste rust- en verblijfplaatsen van zwaardere beschermde soorten grondgebonden zoogdieren aangetroffen. Gezien de kenmerken en het gebruik van het plangebied en de directe omgeving, kan het voorkomen van grondgebonden zoogdieren uit FFtabel 2 en 3 redelijkerwijs worden uitgesloten.

Uit de Atlas van de Nederlandse vleermuizen (Limpens et al., 1997) en Korsten en Regelink (2010) blijkt dat de soorten gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, bosvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger, watervleermuis, meervleermuis, franjestaart, baardvleermuis, Brandts vleermuis, gewone grootoorvleermuis, grijze grootoorvleermuis en ingekorven vleermuis (alle FFtabel 3) voorkomen in de bredere omgeving van het plangebied.

Uit het veldbezoek blijkt dat het gehele plangebied geschikt is als foerageergebied voor vleermuizen. Ondanks de voorgenomen ontwikkeling blijft het plangebied geschikt als foerageergebied. Ten aanzien van deze functie zijn zodoende geen negatieve effecten te verwachten.

Het woongedeelte van de boerderij biedt vanwege de aanwezigheid van een spouwmuur mogelijkheden voor verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen. Het schuurgedeelte van de boerderij en de bijgebouwen C, D en E hebben een dergelijke bouwkundige constructie of verkeren in

een dermate open en tochtige staat dat verblijfplaatsen van vleermuizen redelijkerwijs zijn uit te sluiten. De planologische splitsing van de boerderij in twee woningen zal geen negatieve effecten hebben op mogelijk aanwezige verblijfplaatsen van vleermuizen.

De bomen langs de Vlierdenseweg vormen mogelijk een vliegroute voor vleermuizen. De voorgenomen ontwikkeling heeft geen invloed op deze bomen, zodat negatieve effecten zijn uit te sluiten.

4.5 Overige soortgroepen

Bevindingen van het veldbezoek tonen aan dat in het plangebied en de directe omgeving daarvan geschikte biotopen ontbreken voor beschermde soorten reptielen, dagvlinders, libellen, vissen, mieren en kevers. Het voorkomen van beschermde soorten uit deze soortgroepen kan daarom worden uitgesloten.

5 Conclusie

In het plangebied komen mogelijk beschermde soorten voor die vermeld staan in de tabellen van de Flora- en faunawet. Tabel 1 op de volgende pagina geeft een samenvatting van de conclusies.

Het plangebied wordt mogelijk gebruikt als (onderdeel van het) leefgebied door algemeen voorkomende soorten amfibieën en grondgebonden zoogdieren die zijn opgenomen in FFtabel 1. De voorgenomen ontwikkeling heeft mogelijk negatieve effecten op deze soorten. Voor de soorten van FFtabel 1 geldt een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Er hoeven zodoende voor deze soorten geen mitigerende maatregelen te worden getroffen.

De bomen en struiken in het plangebied vormen broedgelegenheid voor algemeen voorkomende vogelsoorten. Voor deze vogels is het plangebied geschikt als foerageergebied. De voorgenomen ontwikkeling heeft geen negatieve effecten tot gevolg ten aanzien van broed- en foerageergebied. Door bomen en struiken buiten het broedseizoen te rooien/snoeien worden negatieve effecten ten aanzien van broedende vogels voorkomen. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot en met half juli.

Aangezien geen waarnemingen van huismussen zijn gedaan onder toch goede weersomstandigheden, kan het voorkomen van huismussen in het plangebied redelijkerwijs worden uitgesloten.

Mogelijk behoren de weilanden en de akker tot het foerageergebied van kerk- en/of steenuil. Ondanks de voorgenomen ontwikkeling blijft het plangebied ook in de beoogde nieuwe inrichting geschikt als foerageergebied voor deze soorten. Er treedt zodoende geen negatief effect op ten aanzien van mogelijk voorkomende kerk- en steenuil.

De mogelijk in het plangebied voorkomende vleermuizen zijn strikt beschermd. Vleermuizen kunnen het plangebied gebruiken om te foerageren. De voorgenomen ontwikkeling zal geen negatieve effecten tot gevolg hebben ten aanzien van foeragerende vleermuizen.

Het woongedeelte van de boerderij biedt mogelijkheden voor verblijfplaatsen van vleermuizen. Het voorkomen van verblijfplaatsen van vleermuizen in de bijgebouwen C, D en E is redelijkerwijs uit te sluiten. De planologische splitsing van de boerderij in twee woningen heeft geen negatieve effecten tot gevolg ten aanzien van mogelijk aanwezige verblijfplaatsen van vleermuizen.

Tabel 1. Samenvatting conclusie

Soort(groep)	Bescherming	Functie plangebied	Mogelijk effect	Ontheffing	Maatregelen
Amfibieën	FFtabel 1	Landhabitat	Ja	Nee, algehele vrijstelling	-
Grondgebonden zoogdieren	FFtabel 1	Leefgebied	Ja	Nee, algehele vrijstelling	-
Vogels (niet jaarrond beschermd)	Vogels	Broedgebied	Ja	Nee, mits maatregelen worden gevolgd	Bomen en struiken rooien/snoeien buiten broedseizoen
Kerk- en steenuil	Vogels (jaarrond beschermd)	Foerageergebied	Nee	Nee	-
Vleermuizen	FFtabel 3	Foerageergebied	Nee	Nee	-
Vleermuizen	FFtabel 3	Verblijfplaats (woongedeelte boerderij)	Nee	Nee	-

Literatuur

- + Bos F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- + Creemers R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie). 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland, Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey Nederland, Leiden.
- + Korsten, E. en Regelink J.R. Herkennen van potentiële vleermuiswaarden: in het kader van quickscans en andere ecologisch vooronderzoek. Zoogdierverseniging- rapport 2010.44. Zoogdierverseniging, Nijmegen.
- + Limpens, H., K. Mostert, W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen, onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- + Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Brochure: Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde dieren en planten, 22 februari 2005.
- + Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- + www.vlindernet.nl
- + www.waarneming.nl
- + www.telmee.nl
- + www.zoogdierverseniging.nl
- + www.libellennet.nl
- + www.eis-nederland.nl
- + www.ravon.nl